

UJVIDÉKI HIRLAP

Az ujvidéki nemzeti munkapárt hivatalos közlönye.

Megjelenik minden csütörtökön vasárnap.

SZENT TÖRTÉNETI

igazság, hogy Magyarország ebben a háboruban csak területi épségét akarta védeni és nem törekedett területi nagyobbodásra.

Magyarország ebben a háboruban nagyobb áldozatot hozott és hatalmasabb erőt fejtett ki, mint amilyent egy jogos önvédelemben lévő állam az ellene intézett közvetlen támadás elhárítására szükségesnek tarthatott. És ma már, mikor jóformán hozzá lehet és kell kezdeni a háboru mérlegének elkészítéséhez, meg kell állapítani, hogy ennek a háborunak egyenlege páratlan áldozatot és alig értékelhető erőfölletet mutat az aránylag kis Magyarország javára. Ha pedig a kis Szerbia sikeres Balkán-háborui után vértől izgatott fantáziájával táplálhatta a Nagy-Szerbia eszméjét, úgy nemcsak érthető, hanem történeti jogokból eredetnek teljesen jogosnak kell elismerni azt a gondolatot, hogy a felejthetetlen önfeláldozás és mindenütt megcsodált hősiesség és nemzeti nagyság ellenértékel a nemzett előtt a Nagy-Magyarország eszméje bontakozik ki.

Az annexió óta sok szó esett arról, hogy Bosznia-Hercegovina a magyar királyok jogán Magyarországhoz lenne csatolandó. A végleges közjogi rendezésnek csak a közbejött háboru állta útját. De amikor a Nagy-Szerbia eszméje — mint véres nap — lehanyatlak, a természetes gondolat erejével kell feltámadnia a Nagy-Magyarország óhajításának. Szerbia nem állotta megkívánni azt, ami a miénk és a mi megcsontításunkkal, eleven részünk elvágásával akarta nemzeti ideáljait joggatlanul megvalósítani. Mért volna rossz néven vehető tőlünk az, ha a halott Szerbia hullájánál mi is megvalósíthatónak tartjuk azt, amihez nálunk nemcsak a gondolat és jog, hanem az erő is megvan. Szerbia teteméből az élő és élettől lüktető Magyarország testéhez tapasztott sejtek meg fognak elevenedni a magyar állam szervező és beolvastó erejétől.

AZ

UJVIDÉKI HIRLAP

január 1-én
politikai
napilappá
alakul át.

A közigazgatási bizottság ülése.

A közigazgatási bizottság kedden délelőtt 11 órakor tartotta meg *Matkovits* Béla főispán elnöklete alatt e havi ülését, melyen megjelentek: *Profuma* Béla polgármester, dr. *Marczekovich* Imre, főjegyző, *Fodor* Mihály pénzügyigazgató, *Karácsonyi* István kir. ügyész, dr. *Szabó* Lajos t. főügyész, dr. *Wagner* Karoly főorvos, *Faragó* János tanfelügyelő, *Fuchs* István műszaki tanácsos. A bizottság választott tagjai közül senki sem volt jelen.

A szokásos jelentések közül kiemelendő dr. *Wagner* Károly következő főorvosi jelentése:

Jelentem, hogy a város közegegészségügye november hónapban úgy a rendszeren előforduló fertőző bajok, mint az ált. halálozás szempontjából kedvező volt. Bejelentettek 1 vörhenyt, 13 difteriát, 19 kanyarót és 9 tífusz esetet. Ezenkívül a kátyi ut mentén levő cigánytelepen november elején nyakszirtmervedés lépett fel 7 esetben, amire e hónapban még 2 katona és egy helybeli gyermek megbetegedése csatlakozott; a megbetegedések igen súlyosak voltak és 6 esetben halállal végződtek. November 20-án ezen cigányteleppel szomszédos egy külterületi házban egy nő és annak látogatására Dunagárdonyból jött nővére betegedtek meg kolerá gyanus tünetekkel, kórházba szállítván, lakóházuk zár alá vettett. Mindkét eset bakterológiailag pozitívnak bizonyult, egy nő nov. 25-én meghalt, a másik felgyógyult.

November folyamán meghalt a városban 43 egyén, a közkórházban 11 és 2 halvaszületés történt. Ezek közül rk. volt 23, gör. kel. 21, ev. 4, izr. 2, ref. 3, gkath 1. Fertőző bajokban elhalt, 6 nyakszirtmervedésben, 2 tífuszban, 1 kolerában és 7 tuberkolózisban. A kórházban okt. végével 27 férfi és 43 nő maradt ápolás alatt, a hó folyamán felvétetett 36 férfi és 48 nő, az összes fogyatéék létszámításával november végén ápolatott 35 férfi és 54 nő.

A városunk külterületén és a Szerémmegyében felmerült kolerasetek miatt a tisztí orvosok újból köztisztasági szemléket tartottak és az észlelt hiányokról a főkapitányságnál jelentést tettek.

A vegyvizsgáló állomás 43 tejmintából 30%-ot kifogásolt, a beküldött vaj és tejfelminták jóknak bizonyultak. Ecetsavminták vizsgálása folyamatban van.

A Száva ura.

A hős tengerész.

A hadügyminiszterium sajtóirodája közli velünk:

Ha monitora a Száva partjának sötét ligetei között siklott tova és a part minden lejtőjéről veszély, kaland lesett rája és csatakiáltás hallatszott: akkor nevetett csak igazán a szive és ilyenkor a zöld folyó urának érezte magát. De sebesülten és bekoztos sebvel, párnák között nyugodtan nem volt inyére s türelme sem volt erre a pihenésre. Alig épült fel, felpattant ágyáról és összetett kézzel könyörgött katonai előljáróinak „Eresszettek a hajómarra a Szávára, az ellenség elé!”

Az Ujvidéken is előnyösen ismert *Böszl* Győző fregattadnagy a háboru első napjától fogva, mint a „h” őrhajó parancsnoka hajóműveleteivel, merész ségével és szüntelen tettvágyával tűnt ki. Ismerte a folyam minden örvényét és a Száváról oly nagyszerű tájékoztatót szerkesztett, mely a Szávan dolgozó monitorainkon levő törzskari személyek szolgálatát szerlellett megkönnyítette. Ha az ellenséget nem lövethette, akkor a sötétben a szerb határvédelem fedezékait vette legalább szemügyre; egy leplezett lövészárók sem kerüite ki figyelmét és akár fölfelé, akár lefelé hajózott, mindenfelé vázlatokat csinált, a melyeket időnként ízeletes parancsnokságának adott át. Így fedezett fel egy olyan erősen kiépített szerb lövészárkot is, a mely csak a rácsai gázlőről volt lehető. A víz ottani része hires és a gázló minden tenyérnyi része alattomos veszedelmek rejt a hajók számára magába. A szerbek ebben birtak és lövészárkukban teljes biztonságban érezték magukat. A Száva ezen alapos ismerője *Böszl* Győző fregattadnagy azonban éppen ezen feladathoz látott megketőzött buzgalommal. A rácsai veszedelmekkel dacolva olyan célirányosan intézte a szerb árok szétrobbanását, mint ha csak valami hadvezéri halmon állott volna, távol a veszélytől. Csak miután az ellenséget nagy fáradsággal megépített sáncaival együtt a föld színével egyenlővé

tette, adta ki a parancsot a hirdeti gázló elhagyására.

Öt nappal utóbb — 1914. évi augusztus 14-ikén Mitrovica alatt az ellenség golyója találta el, súlyos sebet ütve rajta. Nem csuf játéka-e a sorsnak, hogy éppen a bátrakat sújtja, hogy az ujjongást torkukra forrasztja és télszerűre kárhözlatja azokat, kik természetüknél fogva képtelenek a nyugalomra?

Böszl fregatthadnagy még sokszor támadt az ellenségre, ajánlkozott a legnehezebb kiküldetésekre és a mellét díszítő Signum laudis nem csak egy tette emlékeztet, hanem a folyton változó események szinte egész képes könyvét tárja fel lelki szemünk előtt, melyben dicsőség és halál testvériesen egyesül.

Egy napon azután önként indult oly kiküldetésre, mely alatt a halál leselkedött rá mindenünnen és az útjáról vissza sem tért többé.

Háborus előadások.

A Demke ujdéki fiókja által rendezett előadások sorában mult vasárnap dr. Wagner Károly városi tisztii orvos, már a sajtóban és hivatalos beadványaiban is többször intonált kedvenc témájáról a „csecsemő és anya védelemről” olvasott fel.

Utalt arra, hogy a háboru folyamán sokkal kevesebb a születés, Ujdéken is 75-ről 42-ore szállt le a havi átlag és hogy a csecsemőhalandóság folytán 1915. április óta folyton csökken a létszámuk. A nagy csecsemőhalandóság legfőbb oka a tudatlanság, a szoptatás elhanyagolása és a gyermektáplálás meg nem felelő volta. Előadó nyomtatott utasítások osztását, eselleg gyermekápolási vándorkiállítás bemutatását és képzett gondozó nő alkalmazását tárja szükségesnek. A csecsemő védelemmel kapcsolatos kérdés az anyák kimelése, támogatása a lebetegedés előtti utolsó hetekben és a lebetegedés után 2—3 hónapig. Felhívja a nögyeletet figyelmét arra, hogy a külföldi nögyeletet tevékenysége inkább erre a tere koncentráliódik, kéri a nögyeletet vezetősegeit, hogy jövedelmük egy részével az anyákat és csecsemőket igyekezzenek a nemzetnek megtartani. Németország a meghódított Belgiumban szervezi a csecsemővédelmet, mi pedig csak most kezdjük meg saját hazánkban a propagandát.

Reméljük, hogy az előadás megtalálja a viszhangját az ujdéki nögyeletknél és társadalomnál.

Az Ujdéki Hirlap
január 1-ével politikai
napilappá alakul át.

Harmincöt waggon lisztet takarít meg Ujdék a zsemlyén.

December 10-én már lesújtott a kávék mellé a miniszter rendelet, a mely a nullásliszt spórolása okából a zsemlyéknek halálos ítéletét hozza. December 10: a rendelet életbe lép és a zsemlyék és kiflik kihálnak Magyarországon. A pékek gondoskodtak arról, hogy a veszteség ne érjen érzékenyen olyan kis adakra redukálták, hogy utóbb úgy tűnt fel, mintha már nem is lett volna zsemlye. Az első napokban ez a csekélyesség is hiányozni fog, de amint megszoktuk a hústalan napokat, úgy beelőrdünk majd a zsemlyétlen reggelékbe és oszonákba is.

Kíváncsiak voltunk megtudni, hogy mennyi lisztmegtakarítás várható Ujdéken azzal, hogy a zsemlye sütést beszüntették. A zsemlyéből alig látszott ki, hogy naponta tíz-tizenkét métermázs nulláslisztet gyúrnak és sütnék zsemlyékké. Ez az adott pontos, mert a pékek naponta tíz-tizenkét métermázs nulláslisztet szereztek be a városi lisztraktárból. Ezentul tehát minden hónapban három és fél waggon nullásliszt marad meg, hogy nem sütnék a pékek zsemlyéket és kifliket. Uj termésig, illetőleg októberig *harmincöt* waggon nullásliszt megtakarítást jelent Ujdéknek ez a miniszteri rendelet, mely az apró süteményeket eltiltja.

A kormány intézkedésében így határozottan sok a ráció. De mint minden rendeletet, úgy azt is ki lehet játszani. Apró süteményeket ugyanis ezentul nem süthetnek a pékek, tehát kenyeret fognak a nulláslisztből sütni. Csak szigorú ellenőrzéssel lehet biztosítani, hogy Ujdék a zsemlye halálára lényeg 35 waggon lisztet nyerhessen.

Hirdetési

ügynököket magas
jutalékkal alkalmaz
az Ujdéki Hirlap
kiadóhivatala.

Nagy ur a bérkocsis...

Nem velem történt meg, szégyelném is nagyon a dolgot, hogy uriemberrel ilyesmi is megeshetnék, sőt nálamnál sokkal előkelőbb pozícióban levő urral történt meg, aki tekintélyének súlyával bizonyára fényes elégtételt kap.

Egy bérkocsis-tyanusról és egy szerencsétlen, kocsiutazni megszajlott előkelő urról van szó. A viszonyok teljes ismeretéhez tartozik annak a ténynek a konstataciója, hogy Ujdéken a háboru következtében a forgalomban volt körülbelül nyolcvan egyfogatú bérkocsi száma egyhármadára apadt, kétfogatú nincs, de most a háboruban nemis kell. Kétfogatú ma az ember csak akkor mehet, ha nagy bajban utazik: az esküvőjére, vagy a temetésére. Pedik kár sietni, ezt a két utat még mindig nagyon jókor teszik meg az emberek, nem kellene úgy elhamarkodni a dolgot.

Kevés lévén Ujdéken ez idő szerint a jármű (nagyon megtiszteltető szó egy olyan ócska, rozoga konflinak), némileg érhető, hogy a bérkocsisok előzetekessége a Noé bárkaja előtti időből való közlekedési eszközöket igénybe venni kényszerült közönséggel szemben a fagypontra szállott alá, vagyis: minél kevesebb a konflis, annál több bennük az arrogancia. Nincs konkurencia, így hát könnyen verik fel az árat — pénzben és udvariatlan tempóban egyaránt.

Szóval, a napokban egy ur, aki olyan előkelő, hogy a szegény ember büszke lehetne, ha a hátán gyalog elvihetné, megszólít a standon egy konflist:

— A pályaudvarra vigyen ki, de gyorsan hajtson, mert már nincs sok idő.

— Engem ne dirigáljon — förmedt a meghökent utasra a bakról ledörgedező kocsis — örüljön hogy egyáltalában kiviszem, ha ugyan kiviszem! Még hogy gyorsan hajtsak, talán vág-tassak ezzel a szegény gírissel, mert magának úgy tetszik! Hát nem viszem, azért sem viszem, különb n is meg vagyok rendelve!

(Ez a „meg vagyok rendelve” régi trükkje a kocsisoknak, ha olyan pasas jön, akiből nem nézik ki a dupla taksával feléő borralát.)

Az előkelő ur, vagy helyesebben a leszidott pasas szinte könyörgésre fogadta a dolgot:

— De édes barátom, nézze, nekem el kell érnem minden áron a pesti vonatot. Adok magának dupla taksát, csak gyérünk, de gyorsan.

— Na, így már nem bánom — felelte nagy kezgyesen a konflis-zsarnok, belevágott a csontvázgömbébe és lassu döcögéssel megindult a jó öreg bárka faldalmában nyikorogva, sőhajtozva. A kocsis meg a bakon ezalatt így szövögette gondolatait:

— Hogy lehetne ezt a pasast mégis lemarasztalni a vonatról?

Királysértéssel vádolt ujdéki asszony.

A szegedi ítélőtábla főlebbviteli tanácsa ma özvegy *Ilics* Jánosné ujdéki asszony ügyében ítéltkeztet, akit királysértés vétségével vádolt az ügyesség. A tárgyaláson *Orosz* Pál dr. elnökölt, a főügyészséget *Hubay* László dr. ügyész képviselte, a vádlottat *Dőzsa* Emil dr. közzvédő védte. A vád szerint az asszony két ízben is azt mondta volna, hogy: „Ha módomban volna, megölném a királyt és a minisztereket, mert ők a háboru okozói!” Ez az eset állítólag még a mult év őszén történt és a szomszédasszonya, *Márton* Ágostné csak most szeptemberben tett ellene följelentést. A szegedi törvényszék fölmentelte a vádlottat, habár *Márton* Ágost és *Márton* Gézáné tanuk terhelő vallomást tettek. Az ítélet indokolása szerint a „tanuk megbízhatósága minden kétségen fölü áll, a főtargyaláson szerzett meggyőződés mégis az, hogy a tanuknak éppen a döntő mozzanatokra vonatkozó vallomása jóhiszeműségükre visszavezethető tévedésük miatt megbízhatatlan”.

A vádlottó a főlebbviteli tárgyaláson is tagadta a vádat. Elismerte, hogy a szomszédban beszélgetett a háborúról, de azt nem mondta, hogy „megölném a királyt és a minisztereket”.

— Hogy is beszélhettem volna így, — mondta *Ilicsné* — én egy állami elemi iskolai igazgató özvegye vagyok, az atyám nyugdíjas százados, a testvérbátyám alvezéres, a harctéren van, a fiam is katona!

Az ítélőtábla helybenhagyta a törvényszék fölmentő ítéletét. Az asszonyt, a ki két hónapja áll vizsgálati fogságban, szabadlábra helyezték.

Rikkancsokat

felvesz az

Ujdéki Hirlap

kiadóhivatala.

Perfekt gépirónó

felvételre kerestetik.

Írásbeli ajánlatok „Gépirónó” jelige alatt e lap

kiadóhivatalába kéretnek.

Az Ujdéki Hirlap
január 1-ével politikai
napilappá alakul át.

A Hadsegélyző Bizottság gyűjtései.

Társadalmunk minden rétege lelkesen támogatja a *Matkovits Béla* főispán lelkes vezetése alatt álló Hadsegélyző Bizottság akcióját. A mikor a szeretet ünnepére készül a békés otthonában élő emberiség, csak természetes, hogy az adakozók első sorban hős katonáinkra gondolnak, a kik ime már másodizben a lövészárkokban érik meg a szent karácsony ünnepét. Impozánsan nyilvánul meg polgáraink szeretete katonáink iránt s máris gyönyörű eredményre tekinthet vissza a gyűjtést eszközölő bizottság.

A legutóbbi napokban a főispáni hivatalban a következő adományok folytak be:

Katonáink karácsonyára adakozott: Grosz és Lázits személyezete 25 kor., Kasper Gergely 10 kor., dr. Schosberger Sándor 100 kor., dr. Kovács Bódog 20 kor., Teubner János 5000 cigareta, Deák Bimbi 5 kor., Kiss Antal 10 kor., Brückler Károly 5 kor., Obradovits Gyoka 10 kor., Sultesz István 30 kor., Kron-család 20 kor., Balog Dezső 20 kor., Morinello Ferenc 10 kor., Róth Károly 5 kor. és természetbeni adományok, Róm. kath. hitközség 25 kor., Ipar és keresk. Tptár 50 kor., Szűcs Ferenc 20 kor., Török Gáspárné, Stadler Jakab, Königsdtüller testvérek 40 kor., Handler és Kriszhaber 20 kor., Löwy Adolf 10 kor., Löwy Mátyás 50 kor. s természetbeni adományok, Gör. kel. szerb hitközség 20 kor., Lahner Lászlóné 4 kor., Szlankamenák Gyokó 4 K, Zsikits Milos 20 K, Popovits Dusan 10 K, Steinmetz Hermann (természetben), Központi Hitelintézet 100 K, Lenkey Imre 5 K, Másits Szima 10 K, Herzog István 10 K, ifj. Weisz Ferenc 20 K, Rosenberg Ignác (Beocsin) 100 K, Schwarz Lipót 10 K, Schwarz József 10 K, Lütze Rezső 10 K, Sztankov Mark 10 K, Stankov Márk 10 K, Lenhardt Jakab 10 K, Klein és Freygang 10 K, Litto Célia 10 K, Márits Milos 5 K, öz. Sztankovits Istváné 6 K, Bauer Jakab 10 K, Prodánovits Tósáné 10 K, Szerb Szövetkezeti Bank 20 K, *Wagner Lajos (természetben 1000 kor. érték)*, Jervkovics János 50 K, Obradovits Glisa 5 K, Magy. Előleg. Egylet 50 K, Szerb Matica 40 K, Adelsfeld Béláné 10 K, Baics Daniló 10 K, dr. Szavits Milán 5 kor., Mayer Arnold és neje 10 kor., Drakulits Velimir 5 kor.

Ujvidéki javára adományozott: Kasper Gergely 10 K, ismeretlen adakozó 200 K, dr. Kovács Bódog 100 K, Neupauer István 25 K, Deák Bimbi 10 K, Ujvidék rendőrség gyűjtése 135 K, Kiss Antal 10 K, Sultesz István 20 K, Ipar és Kereskedelmi Tptár 600 K, Steinmetz Herman 25 K, és Másics Szima 25 K.

Bolgár Vöröskereszt részére bejolyt: Deák Bimbi 5 K, Obradovics Gyoka 10 K, Balog Dezső 10 K, Kovács Sándor 10 K, Zsikits Milos 10 K, Schwartz Lipót 10 K, Schwartz József 10 K, Ziegler Ferenc 20 K, Márits

Milos 5 K, Magy. Előleg. Egylet 50 K.

Hadjógságba jutott katonáink javára adakozott: Kovács Sándor 5 K, Schwarz Lipót 10 K, Schwarz József 10 K, Obradovits Glisa 5 K.

Katonák ruházatára bejolyt adományok: Kiss Antal 10 K.

A hadsegélyezés céljaira bejolyt: Schwarz Lipót 10 K, Schwarz József 10 K.

Hadjógságból megmenekült katonáinknak szánt adomány: Kovács Sándor 5 K, Schwarz Lipót 10 K, Schwarz József 10 K.

HIREK

Nyomdatechnikai átalakítás miatt lapunk a f. évben csak vasárnap jelenik meg.

Az utiigazolványok új rendeje. December 15. óta új rend van az utiigazolványok terén: a ki Ujvidékről elutazni kíván, utiigazolványt csak akkor köteles váltani, ha a külső hadmiveleti területet, a melynek északi határa Szabadka, déli határvonala pedig a Száva, átlépni óhajtja. Aki Belgrádba vagy környékére kíván utazni, a katonai engedélyt a belgrádi hídfőparancsnokságtól kérheti a rendőrség által kiállított utiigazolvány alapján. Péterváradra s a vár övezetébe vont néhány községbe csupán a rendőrség által kiállított igazolójeget alapján lehet jutni. Az összes igazolójeget kiállításával *Zanbauer Ágoston* rendőrkapitány bízták meg.

Dr. Ámon Pál előléptetése.

Alig egy-néhány hónapja, hogy dr. Ámon Pált, az ujvidéki rom. kath. hitközség kiváló plébánosát kalocsai ifjabb mesterkanonoknak nevezték ki, és máris adhatunk hírt újabb előléptetéséről: a király dr. Ámon Pált idősebb mesterkanonoknak nevezte ki.

A trónörökös mlát keresztapa. *Beredits* András, az ujvidéki rendőrség ezüst vitézségi éremmel kitüntetett tagját október 24-én bőséges istenaldása érte: felesége két egészséges fiu gyermeknek adott életet. *Beredits* András a keresztapai tiszt elfogadására *Károly Ferencz József* trónörökös kért fel és kedden érkezett le Ujvidékre az értesítés, hogy a trónörökös a vitéz rendőr kérését teljesítette s egyuttal 200 korona pénz adományt küldött az újszülötteknek. Csütörtökön délután *Payette* Nándor rendőrfőkapitány tartotta keresztviz alá az ikreket, s az egyik *Károly Mihály*, a másik *Ferenc László* névre kereszteltetett. *Fáth*

Ferenc apátplébános a ritka ünnepepés alkalmából szép, meghatározó szavakkal jellemezte a trónörökös nagylelkű elhatározásának jelentőségét.

Halálozás. Városunk egy tekintélyes családja mély gyászba borult: *Oppenheimer* Dávid csütörtökön hajnalban életének 78. évében jobb létre szenderült. *Oppenheimer* Dávid egy fél év-század óta lakott Ujvidéken, a melynek mindenkor szerény, de hasznos polgára volt. Csendes, jóságos természete csak barátokat szerzett neki s ama kivételes emberek közé tartozott, a kiket mindenki szeret és senki sem gyűlöl. *Oppenheimer* Dávid mindenkor visszavonult életet folytatott s minden boldogságát a családi életben kereste és találta. Halálát özvegyén kívül két fia: Ármin, a ki Ujvidéken ügyvédi gyakorlatot folytat, és Miksa, a ki bankigazgató, valamint két leánya: *Wimmer* Károlyné s dr. *Schossberger* Sándorné, közkörüli igazgatóorvosunk neje gyászolják. Temetése pénteken délután ment végbe nagy részvét mellett. A temetési szertartáson dr. *Pap* Ignác megható gyászbeszédben vett búcsút a halottól.

A polgári iskola az ipar és földművelés szolgálatában. az ujvidéki áll. polg. fiúiskola tanfűstülete a legutóbb tartott értekezleten *Kempler* György tanár javaslatára a következőket határozta el: Az önkéntességi jog kiterjesztése folytán mindinkább nagyobb érdeklődés nyilvánul a polg. iskola V. és VI. osztálya iránt. De miután ezen osztályok itt Ujvidéken nincsenek meg, növendékeinknek, kik leginkább iparosok és földművelők gyermekei, legnagyobb része kénytelen sokszor hajlunk ellenére a felső kereskedelmi iskolába iratkozni, ha magasabb művelésre óhajtanak szert tenni, avagy az önkéntességi jogot akarják megszerzeni. Egy művelt iparos és egy ökszerű gazdalkodást folytató földműves középszintű megteremtése céljából mozgalmat indít az iránt, hogy az ujvidéki áll. polg. fiúiskola kifejlesztéssé 6 osztályává, még pedig a két irányzat figyelembe vételével oly formán, hogy, a kik otthon gazdálkodni fognak, azoknak a gazdaságban már az első osztálytól kezdve gyakorlatilag tanítsák, akik az ipari pályára óhajtanak menni, azok a főjdi keretében a munka megkedvelésére neveltsenek és az V. és VI. osztályban a választott iparágakban gyakoroltassanak. Egyuttal súlyt helyez a torna tanítására is, amely már az V. és VI. osztályban teljesen katonai szellemben folyónék, hogy a honvédelem is használható tagnak nyerjen. Támogatják a testület törekvését a jelen történelmi idők is, amikor a minden téren mutatkozó hiányt rövid idő alatt tanul és munkás kezekkel kell pótolni. Ezen mozgalmát kiterjesztá a vidékre is, s ha kellő

számu tanuló jelentkezik, úgy megteszi a lépést az iránt is, hogy az V. osztály már az 1916/17. tanévben megnyílhat legyen. Ez ügyben elsősorban Ujvidék tekintélyes iparosait óhajtja meghallgatni egy értekezleten, melyeket a legközelebbi időben fog megtartani. De már ez uton is felhívja a szülők figyelmét e körülményre.

Katonai kitüntetés. *Sopronyi* Miksát, a helybeli haditáp. rak-tárnál alkalmazott tart. élelmezési tisztet a király a vitézség szalagján viselendő koronás arany-éremkereszttel tüntette ki. *Sopronyi* Miksát, a ki társadalmunkba mint közkedvelt tag beilleszkedett, kitüntetésé alkalmából számos gratulációt kereste fel.

Szabadságoljók a famunkásokat. A m. kir. honvédelmi miniszter folyó évi december hó 9-én kelt 17868/eln. 18. 1915. sz. rendelete szerint a fakitermeléshez fűződő közgazdasági érdekek, különösen a tüzfűszákséglet, kielégítése céljából a *fakitermeléshez, erdei termékek szállításához, feldolgozásához és egyéb erdei munkához* szokásos napszám biztosítása mellett — 20 emberből álló munkacsoporthok 14 napi terjedő időre községeknek s egyes birtokosoknak, illetőleg fakitermelőknek és vállalatoknak rendelkezésre fognak bocsátatni. A munkacsoporth kirendelés iránti kérvény a városi hatóság utján a legközelebbi állomásparancsnoksághoz intézendő.

Urszentiván hazafias példadása. A tavalyi szomorú végű szerbiai karácsonyi kivonulás után a katonaság Délbácska községeiben szállott meg, köztük Urszentivánon is. A beszállásolási díjak kevés kivétellel a községi előjárásnak lettek beszolgáltatva, hogy azt a jelentkező tulajdonosoknak fizesse ki. Azonban jelentkező nem volt s így szép összeg gyűlt egybe a község pénztárába. Ezen összeg hováfordításának elhatározása végett f. é. november 11-re összehívott közgyűlés *Milutinovits* Milán községi jegyző szép, hazafias lelkesedéstől áthatott beszédének hatása alatt elhatározta, hogy 1000 koronát az *ujvidéki* járás köztisztvisletben és szeretetben álló feldolgozóiparjának *Báky* Eleknek rendelkezésére bocsát, hogy azt belátása szerint hadijótékonyasági intézmények támogatására fordítsa. A fennmaradó összeg pedig a háboruban elesett urszentiváni hősök emlékére felállítandó szoboralap javára és egyelőre hadikölcsön jegyzésére fordítandó. Dacára annak, hogy a község szegény és eladósodott, 40.000 koronán felül jegyeztek hadikölcsönt a lakosok.

Nemeslelkű adomány. A rendőrség utján egy nemes szívű adakozó december 10-én 300 koronát juttatott a katonai hátramaradtak karácsonya, 200 koronát a kárpáti falvak gyűjtésének céljaira.

Hítközségi közgyűlés. Az uvidéki ízr. hítközség f. hó 12-én tartott, jól látogatott közgyűlése tárgyalta és dr. Kubinyi Károly indítványra en bloc elfogadta az 1916. évi költségvetést. E tárgy keretében Rainer Simon pénzügyi előjáró javaslatára határozatba ment, hogy a hítközség alkalmazottjai a háború okozta nagy drágaságra való tekintettel segélyben részesüljenek. Legkimagaslóbb pontja volt a közgyűlésnek, az utolsó időben beérkezett alapítványok bejelentése. **Königstättler** János és neje 1500 koronás alapítványa, melynek rendeltetése, egy az ipari pályán levő hadiárva segélyezése. **Roth** Vilmos 5000 koronás alapítványa — néhai neje emlékére — később megjelölendő rendeltetéssel. **Rainer** Simon és neje 5000 kor. alapítványa, melynek kamatai szegénysorsu leányok kiházásitási segélyére fordítandók.

Égéssegügyi jelentés a dec. 6—12-ig terjedő hétről. Bejelentettek e héten 1 vörhenyt, 2 diftériát és 10 kanyaró esetet. Egyébb fertőző baj nem fordult elő. Ez uton is figyelmeztetjük a közönséget, hogy a városi condensált tej a főorvosi hivatalban kapható utalványok alapján, dobozonként 1 K 50 filléres árban rendelkezésre áll.

A magyar katona családjának készült az az értékes zenegyűjtemény, mely „Rózsavölgyi Karácsonyi Album 1915” cím alatt karácsonyra került forgalomba. Az album az 1914 évi értékesítésnél értékesebb operett, kabaré-, műdal, katona-nóta, szalon és táncdarabok, tartalmazza. Az album hasonlósága a múlt évben megjelent zenegyűjteményhez, azonban tartalma sokkal értékesebb, kiállítása izlősebb, mint a múlt évi volt. Alkalmasabb ajándékot karácsonyra nem adhatunk a zenét kedvelőknek, mint a „Rózsavölgyi 1915. évi Karácsonyi Albumát”. A színes címlappal ellátott fűzött példányok ára 5 K izlősest egész vászonkötésben 7 K. Kapható lapunk kiadóhivatalában, a helyi könyvkereskedésekben és a kiadónál Rózsavölgyi és Társaságánál Budapest IV., Szer-vita-tér 5.

Felelős szerkesztő és kiadó:
dr. Königstättler Ottó.

Hadikölcsönjegyzést a helybeli póstahivatal még elfogad.

36973 sz.

fig. 1915.

Hirdetmény.

A tengeri készletek bejelentése tárgyában kiadott 89.900/eln 1915 sz. földmívelésügyi miniszter rendelet alapján közhírré teszem, hogy

1. Mindenki köteles az 1915. évi december hó 20-ik napján birtokában (örizetében levő összes tengeri készletet 1915. évi december hó 20, 21 és 22. napján tekintet nélkül arra, hogy a tengeri az ötermése e vagy sem, illetőleg, hogy készletközsükségleti célokra igénybevétezt-e vagy sem — a belferületre nézve a városháza 34. sz. helyiségekben, a külterületre nézve a külterületi rendőrlaktanyába bejelenteni. Ez a bejelentési kötelezettség nemcsak a magán egyéneket, hanem a jogi személyeket, ipari és kereskedelmi vállalatokat, intézeteket stb. is terheli.

Amennyiben a készlet vagy annak egy része nem a bejelentő tulajdonát képezi, a készlet tulajdonosának neve és lakhelye is bejelentendő, nemkülönben a készlet között netalán található nem teljesen érett vagy hibás mennyiség is.

2. Ha a készlet már előbb hatóságilag igénybe vétett (rekvizált) a tulajdonos köteles ügyelni arra, hogy ezen készlet minősége az átvételig meg ne romoljék és emberi élelmezésre alkalmas állapotban megmaradjon. A tulajdonos köteles a készletben beállott bármily változást minden hó végén a városi rendőrkapitányságnál bejelenteni.

3. A bejelentett adatok helyeségének megállapítása céljából a bejelentésre kötelezettek készle-

teit és raktárait meg fogom vizsgáltatni és ezenkívül a készletek, valamint az ezek bejelentése körül elkövetett mulasztások a pénzügyőri közegek által is nyomoztatni fognak.

4. A ki tengeri készletét a megjelölt határidőben be nem jeleníti, azt elrejtíti és az ellenőrzést meghiúsítja, kihágást követ el és az 1914. évi L. t.-c. értelmében 2 hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető büntetéssel fog bünteteni.

Ujvidék, 1915. évi dec. hó 13.

Profuma Béla
polgármester.

A Kenyér-utca 49. számú ház

eladó, esetleg bérbeadó. —
Bővebb felvilágosítást **Königstättler Dusan** (Buzatér 5.) ad.

LAKÁS KERESTETIK,

mely 3-4 szobából, előszobából és kényelmes mellékhelyiségekből áll. — Ajánlatok **Lakás** jelige alatt elapkiadóhivatalába kéretnek.

6 $\frac{1}{2}$ éves

sárga amerikai kanca
kitűnő ügető, nyereg
alatt is használható
ELADÓ.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Irodatiszt,

aki valamely kereskedésben (esetleg könyvkereskedésben) már alkalmazva volt, vagy kereskedelmi iskolát végzett, s aki a magyar esetleg szláv levelezésben jártas, üzletben felvétetik. Felvétetnek olyanok is, akik valamely politikai hatóságánál mint hivatalnokok alkalmazásban voltak, vagy ügyvédi, esetleg más irodában dolgoztak. **Kondíció állandó.** — Ajánlatok közvetlen alulirothoz intézendők.

IVKOVICS GYÖRGY
könyvnyomda- és könyvkötészet-tulajdonos
Ujvidék.

Bercsényi Miklós-utca
7. számú ház szabad
kézből eladó.

Bővebbet a házfelügyelőnél.

Uj kiadásu
Pallas lexikon megvéteire kerestetik.

Ajánlatok a kiadóhivatalhoz
küldendők.

A KINCSTÁRNAK ARANYRA VAN SZÜKSÉGE

Aki f. évi december vétett hó 24-ig üzletünkben arany pénzzel fizet, annak 10%-ot engedményezünk pénzben vagy áruban, bárminő cikk vásárlásánál. Ezzel is szolgálatot vélünk tenni a hazának s kötelezzük magukat a befolyt arany pénzt minden héten az **Osztrák-Magyar Bank** pénztárához beszoigáltatni.

WAGNER TESTVÉREK FÜSZER ÉS CSEMEGE KERESKEDÉS

